וויקיפעדיע
די פֿרייַע ענציקלאָפּעדיע

פֿאראייניגטע פֿעלקער

פֿון וויקיפּעדיע

די **פֿאראייניגטע פֿעלקער** (ענגליש: *United Nations*, פראנצויזיש: *Organisation des Nations unies*,
Naciones Unidas), קירצונג פֿ"פֿ, UN, ONU, איז אן אינטערנאַציאָנאַלע ארגאניזאציעס אין
מיטגלידער פון אלע מדינות. איר ציל איז צו פארהיטן קעגן קאנפליקטן און צו מאכן שלום צוויש
געגרינדעט אין 1945 נאכן צווייטן וועלט קריג אין דעם ארט פון דער פעלקער-ליגע. היינט האט די פֿא
לענדער.

די פאראייניגטע פעלקער ארגאניזאציע איז הויפטקווארטירט אין ניו יארק סיטי, מיט נאך הויפט ביוראג

די פאראייניגטע פעלקער האט זעקס פרינציפעלע ארגאנען: די אלגעמיינע פארזאמלונג, דער זיכערהיי
סאציאלער ראט, דער סעקרעטעריאט, דאס אינטערנאציאנאלע געריכט פון יוסטיץ און דער נאמנות־ר

די ארבעט פון די פאראייניגטע פעלקער ווערט געפירט אין זעקס אפיציעלע שפראכן: אראביש, כינע
און שפאניש.

קאנצעפט

די פֿאראייניגטע פֿעלקער איז א אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציע פון לענדער וועלכע איז געגרינדעט
שלום און קאאפעראציע. די פֿאראייניגטע פֿעלקער איז געגרינדעט געווארן ווען די צווייטע וועלט קרי
מיסיע איז אנצוהאלטן וועלטליכע שלום, אנטוויקלן גוטע פארבינדונגן צווישן לענדער, ברענגן ק
פראבלעמען, און צו קוראזשירן רעספעקט פאר מענטשלעכע רעכט.

די פֿאראייניגטע פֿעלקער איז אן אליאנץ פון לענדער וועלכע זענען מסכים צו קאאפערירן איינע מיט
וועלכע זענען רייך און ארעם, גרויס און קליין, און פארשידנארטיגע סאציאלע און פאליטיש
מיטגלידער לענדער צו די יו-ען זענען זיך מחייב צוריק צוהאלטן פון נוצן מיליטערישע כוחות אדער די
נוצן כוחות קעגן אן אנדער לאנד, און אפצוזאגן הילף צו יעדע לאנד וועלכע איז קעגן די יו-ען'ס אקציעס.

פֿאראייניגטע פֿעלקער מיטגלידערשאפט איז אפן צו יעדן לאנד וועלכע איז גרייט זיך אונטע
אויבנדערמאנטע תקנות. יעדע לאנד נישט קיין נפקא מינא ווי קליין און גרויס זי איז, האט אן איינציגע
לאנד מוז צושטייער געבן פאר די ארגאניזאציע. וואו מיר שטייען היינט פארמאגט די יו-ען די מיטגליד
192 לענדער, אריינרעכנענדיג כמעט אלע לענדער פון די וועלט.

די פֿאראייניגטע פֿעלקער'ס השפעה אין וועלטליכע געשעענישן האט זיך געוואקעלט במשך די יא
ארגאניזאציע האט צוריגעוואונען פראמינענץ אין 90'. די ארגאניזאציע איז באלוינט געווארן דעם נאבע
אין יאר 2001. נאך אלעם האט די ארגאניזאציע אסאך שוועריקייטן, ווייל זי מוז שטענדיג ס
קאאפעראציע פון אירע מיטגלידער לענדער, די ארגאניזאציע האט גאר א שוואכע זעלבסשטענדי
אויטאריטעט. צו באקומען די שטיצע פון אלע לענדער ביי וועלטלעכע געשעענישן איז נישט גרינג, ווי
און נאכגיין די יו-ען'ס געזעצן.

צוועקן

די יו-ען האט היינט די זעלבע צוועקן און סטרוקטור ווי זי האט געהאט ווען זי איז געגרינדעט געווא
אויטאמאטיש קוראזשירן ביזנעס און אינטערנאציאנאלע האנדל. אין צוגאב צו איר הויפט מיסיע, טוט ד

די יו-ען גיט די מיטגלידער די רעכט פארצושטעלן אירע מיינונגן און צו לעזן קאנפליקטן אן קיין גע
קראנקהייטן, און ענווייראמענטאלע חרבנות. די ארגאניזציע סערווירט אלס א סימבאל פון אינטער
הונדערטער אגענטורן און פראגראמען אינערהאלב איר אייגענע ארגאניזאציע און אינדרויסן. זי נעמט א

גרינדונג פון די יו-ען

די יו-ען איז די רעזולטאט פון א לאנגער היסטאריע פון ווילן צו פראמאטירן אינטערנאציאנאלע ק
אימאנועל קאנט, פארגעשטעלט א פעדעראציע אדער ליגע פון דער וועלט'ס לענדער. קאנט האט פֿ
לענדער וועלכע טוען אפ אגרעסיווע אקטן. ער האט אויך געזאגט אז די קאנצעפט פון אזא ארגאניזאצי
רעכט וועלכע ווערן צושטערט און געשעדיגט דורך די גרויסע מאכטן.

קאנט'ס עצה האט ערשט אויפגעלעבט נאך דעם ערשטן וועלט קריג, נאכדעם וואס אלע גרויסע און
צונויפצונעמען און ארבעטן צוזאמען פאר שלום, זיי האבן געגרינדעט די **"ליגע פון נאציאנען"** צו ד
פראנקרייך, דאס פאראייניגטע קעניגרייך, איטאליע, יאפאן, דייטשלאנד און דער סאוועטן פארבאנד.

צוזאמענגעפאלן צוליב צוויי הויפט פראבלעמען: ערשטנס זענען נישט אלע מאכטפולע לענדער געווע
געהאט זיך קעגן צו שטעלן צו אגרעסיווע אקטן פון יאפאן, איטאליע, און דייטשלאנד וועלכע האט שפנ

כאטש די ליגע איז געווען א גרויסע דורכפאל איז אבער נאך נישט אוועקגעפאלן דער געדאנק פון אזא א
איז געווען אין 1941 ווען אמעריקע'ס פרעזידענט רוזוועלט און בריטיש פרעמיער מיניסטער ווינסטא
לענדער האבן זיך אונטערגענומען צו טאן עפעס ממשות צו גרינדן א מער עפעקטיווע סיסטעם פאר ווע

א יאר שפעטער, דעם 1טן יאנואר 1942, האבן א קאאליציע פון 26 אליאירטע לענדער, וואס האבן ג
אקצעפטירט די פרינציפאלן פונעם אטלאנטישן טשארטער. די דעקלעראציע איז געווען די ערשטע פא
פרעזידענט רוזעוועלט. פון דארט און ווייטער איז עס געפארן ווי א באן ביז אלע דעטאלן זענען ערלעדי
ראטנפארבאנד, די פאראייניגטע פעלקער און די רעפובליק פון כינע. די פאראייניגטע פעלקער א
באשטעטיקט דעם טשארטער. די ערשטע זיצונגען פון דער אלגעמיינער פארזאמלונג און פון דעם זיכע

די גרינדער פון די יו-ען האבן געוואלט פארזיכערן אז עס זאל זיך נישט איבערשפילן די זעלבע ווי די ליג
צו פארזיכערן די מאקסומאלע שטיצע פון די פאראייניגטע שטאטן, די רייכסטע און מאכטפו
זעלבטשטענדיקייט, דורכ'ן געבן א וועטא רעכט פאר אמעריקע, פראנקרייך, בריטען, די סאוועטן
צוזאמענגעפאלן אין 1991).

סטרוקטור

דער יו-ען איז צוזאמענגעשטעלט פון זעקס קערפערשאפטן וועלכע סערווירן באזונדערע פונקצ
זיכערהייטס ראט, די סעקרעטאריעט, דער עקענאמישער און סאציאלער ראט, דאס אינטערנאציא
נאמנות־ראט.

אלגעמיינע פֿארזאמלונג

די אלגעמיינע פֿארזאמלונג איז צוזאמענגעשטעלט פון 189 מיטגלידער לענדער, יעדע מיט איין שטימע
וועלכע אישו וואס באלאנגט צו די יו-ען מיט אן אייניגע רעכט צו יעדע לאנד צו לאזן הערן איר מיי
אויטאריטעט צו באשטעטיגן קיין רעזאלוציע נאר טוט ארויפברענגען און דיסקוסירן די טעמעס מי
וועלכע פארלאנגט צוויי דריטל פון דער פֿארזאמלונג.

די אלגעמיינע פֿארזאמלונג טרעפט זיך אויף סעסיעס צווישן סעפטעמבער און דעצעמבער און גאנ
עטליכע יאר טרעפן זיי זיך אויף ספעציעלע סעסיעס ווי עקאנאמישע קאאפעראציע און אנדער
געוויינלעכן סדר היום. אויסער דעם טוט זיך די פֿארזאמלונג טרעפן ביי עמערגענץ סעסיעס צו באהא
סטראשן די אינטערנאציאנאלע שלום. אלע סעסיעס ווערן איבערגעטייטשט צו אסאך שפראכן, כדי ד
קענען פארשטיין יעדע רעדנער.

די אלגעמיינע פֿארזאמלונג האט די מאכט ארייצוברענגען נייע מיטגלידער צו דעם יו-ען, און באשטעט
אויפשטעלן אגענטורן און פראגראמען אויסצופירן אירע רעקאמענדאציעס. זי ערוועלט מיטגלידער צו
דורך פארשידענע קאמיטעטן.

זיכערהייטס ראט

דער זיכערהייטס ראט איז די מאכטפולסטע קערפערשאפט אין די יו-ען. זי איז פאראנטווארטליכט א
ברעכן אויס. דער זיכערהייטס ראט דארף באשלוסן וויאזוי די יו-ען זאל זיך פירן און ארויפצווינגן אירע
מיליטערישע סאנקיצעס אויף לענדער וואס באגייען אגרעסיווע שריט. א רעפרעזענטיטיוו פון יעדן לא
דער ראט זאל זיך קענען טרעפן אויף די מאמענט. דער זיכערהייטס ראט טרעפט זיך אויך באלד אויב א

דער זיכערהייטס ראט פארמאגט 15 מיטגלידער, פון וועלכע פינף האלטן פערמענאנטע זיצן. די אלג
פערמענאנטע מיטגלידער זענען די פאראייניגטע שטאטן, בריטען, פראנקרייך, רוסלאנד, און כינע. די פ
קריג און פארמאגן נאך היינט די גרעסטע טייל פון די וועלט'ס מיליטערישע מאכט. צו באשטעטי
פערמענאנטע מיטגלידער קענען עס וועטאאירן. די אויטאריטי איז באקאנט אלס די וועטא רעכט פון ד

צוליב די וועטא רעכט פון די פערמענאנטע מיטגלידער איז די יו-ען געזעסן מיט צוזאמענגעלייגטע הענ
האבן זיך נישט געקענט אויסקומען. דאס זעלבע האט פאסירט בעפאר דעם צווייטן קריג מיט איר
פראנקרייך, און רוסלאנד וואלטן עס וועטאאירט. זעענדיג אז עס איז נישט דא קיין אנדערע ברירה האט
באשטעטיגונג. ביים ערשטן קריג מיט איראק, האט דער דעמאלטסדיגער אמעריקאנער פרעזידענט
אליאירטע לענדער זאלגן קיין קריג מיט סאדאם כוסעין, ביז ער גייט ארויס פון קואווייט.

דער ראט נוצט פארשידענע וועגן וויאזוי אפצוהאלטן קאנפליקטן צווישן לענדער. געווענליך וועט זי ער
אויב עס גייט נישט וועט זי פרובירן צו לעזן דעם פראבלעם מיט שלום טרופן, און אויב עס העלפט נאך
כוחות אפצושטעלן דעם קאנפליקט.

אין די אנפאנג 1990ער יארן האט זיך געקאכט אויב מען זאל אריינעמען נאך לענדער אלס פערמענ
פארלאנגט ווייל זיי זענען באמת גארנישט וויניגער ווי פראנקרייך אדער כינע. די יו-ען איז געווען צעמ
לענדער קענען וועטאאירן און וויניגער רעזאלוציעס וועלן קענען אויסגעפירט ווערן. נאך א פראבלעם

מיטגלידער וועלן די אייראפעאישע האבן 3 זיצן וואס דאס איז אומ'יושר'דיג קעגען אזעלכע קאנטינענט
פריערדיגע יארן איפגעצויגן געווארן אבער דערווייל איז נאך גארנישט געענדערט געווארן, ווייל מיט די

סעקרעטאריאט

די סעקרעטאריאט איז די יו-ען'ס עקזעקיוטיווע אפטיילונג, וועלכע באטראכט די אדמיניסטארציע
אפטיילונג ווערט אנגעפירט ביי די סעקראטער גענעראל וועלכער איז אויך די אפיציעלע ווארטזאגער פ

די יו-ען שטאב פארמאגט אדמיניסטראטארן, עקספערטן איבער טעכנישע אישוס, און עקאנאמישע ע
שטודיעס איבער וועלטליכע אישוס, ארגאניזירן וועלטליכע קאנפערענצן, און שטודירן עקאנאמישע או
אפיסעס זענען אין ניו יארק און אין דזשעניבע, שווייץ.

ארגינעל האט די סעקרעטאריאט שטאב געדארפט צו זיין א פאראייניגטע גרופע פון אומפארטייאי
לענדער אבער עס האט זיך קיינמאל נישט געהעריג אויסגעארבעט און נאר דער סעקרעטאר גענעראל

דאס ערשטע מאל וואס די יו-ען איז קריטיקירט געווארן איז געווען אין די 990' יארן ווען עטליכע לענ
און טייל האבן איר אפילו באשולדיגט אלס א קארופטירטע ארגאניזאציע מיט אייגענע אינטערעסן.
גע'טענה'ט אז זי צאלט דאס מערסטע געלט פאר די יו-ען און באקומט גארנישט דערפון. די קריטיקיזם
בודזשעט און שטאב רעדוקציעס.

דער סעקרעטאר גענעראל האט די שווערסטע ארבעט אין די יו-ען און ער איז פאראנטווארטליכט
שלום פלענער. דער סעקרעטאר דזשענעראל מוז טויגן צו קענען נושא חן זיין ביי די פירער און מאכן
גענעראלן באקאנט געווארן מיט זייער שלום ארבעט אין אזעלכע קאנפליקטן ווי סאמאליע, יוגאסלאווי

דער סעקרעטאר גענעראל ווערט ערוועלט דורך די אלגעמיינע פֿארזאמלונג און דארף אויך באשטעט
סעקרעטאר גענעראל סערווירט א טערמין פון פינף יאר און קען ווידער ערוועלט ווערן דערנאך. דער
אין די יו-ען. וויאזוי אימער, האט די יו-ען ערוועלט א נייע סעקרעטאר גענעראל נאך יעדע צוויי טערמינ

די סעקרעטארן־גענעראל פון די פאראייניגטע פעלקער זענען געווען:

	אנגעהויבן	אפשטאם לאנד	נאמען	נומער
10טן	2טן פעברואר 1946	נארוועגיע	**טריגווע לי**	1
18טן	10טן אפריל 1953	שוועדן	**דאג האמארשאלד**	2
1טן י	10טן נאוועמבער 1961	מיאנמאר (דעמאלסט "בורמע")	**או טהאנט**	3
1טן י	1טן יאנואר 1972	עסטרייך	**קורט וואלדהיים**	4
1טן י	1טן יאנואר 1982	פערו	**כאוויער פערעז דע קוועיאר**	5
1טן י	1טן יאנואר 1992	עגיפטן	**בוטראס בוטראס-גאלי**	6
1טן י	1טן יאנואר 1997	גהאנע	**קאפי אנאן**	7
הייינטי	1טן יאנואר 2007	דרום קארעע	**באן קי־מון**	8

עקאנאמישער און סאציאלער ראט

דער עקאנאמישער און סאציאלער ראט ארבעט אונטער דער אויטאריטעט פון דער אלגעמיינע
ארגאניזאציע. די אפטיילונג פארמאגט 54 מיטגלידער לענדער וועלכע ווערן ערוויילט דורך דער אלגע
קאארדינירט דורך דעם עקאנאמישן און סאציאלן ראט און זיי שטעלן אויס דעם סדר היום פאר אנדער

די אפטיילונג דארף אויך רעקאמענדירן ווען עס פעלט זיך אויס נאכצופארשן מעדיצינען, ערציאונג'ס, ע
דארף אויך נאכגיין און ארויסהעלפן די הונדערטער ארגאניזאציעס וועלכע ארבעטן אונטער די יו-ען'ס א

דער עקאנאמישער און סאציאלער ראט טוט אויך קאארדינירן עטליכע ספעציאליזירטע אגענטורן ווע
פאר זיך אליינס אבער ארבעטן אינאיינעם מיט אנדערע פראגראמען פון די יו-ען. די פראגראמען רעכנ
און קולטורעלע ארגאניזאציע, די אינטערנאציאנאלע ארבעט ארגאניזאציע, און די עסן און לאנדווירטש

אינטערנאציאנאלע געריכט פון יוסטיץ

זעט דעם הויפט אַרטיקל – **אינטערנאציאנאלע געריכט פון יוסטיץ**

דאס אינטערנאציאנאלע געריכט פון יוסטיץ, וועלכע איז אויך באקאנט אלס דער וועלט'ס געריכט,
טשארטער. די אפטיילונג איז הויפטקווארטירט אין דען האג, האלאנד. דער צוועק פונעם געריכט איז
איינעם מיט אנאנד. דאס געריכט פארמאגט 15 ריכטער וועלכע ווערן ערוועלט דורך די זיכערהייט רא
פראבלעמען צו דער וועלט'ס געריכט אבער אויב עס קומט אן אין געריכט דעמאלט מוזן זיי אויפאלגן ד

נאמנות־ראט

דער נאמנות־ראט איז געגרינדעט געווארן שפעטער און האט באקומען די ארבעט צו אבזערווירן די
שווערסטע ארבעט פון אלע אפטיילונגן און א גרויסע צאל עקספערטן פלעגן דארט ארבעטן. נאכדעם
די אפטיילונג געבליבן אן ארבעט און אירע אפיסעס זענען פארמאכט געווארן און אלע ארבעטער זענען

אגענטורן

די פאראייניגטע פעלקער האט עטלעכע באזונדערע אגענטורן:

- דער פאראייניגטע פעלקער קינדער פאנד
- די וועלט געזונט ארגאניזאציע
- די עסן און לאנדווירטשאפט ארגאניזאציע
- די פאראייניגטע פעלקער בילדונג, וויסנשאפט און קולטור ארגאניזאציע
- דער אינטערנאציאנאלער געלטפאנד

מיטגלידערשאפט אין די יו-ען

ווען די יו-ען איז געגרינדעט געווארן אין 1945 האט זי באלד געהאט 51 גרינדער מיטגלידער. זיי
קאנפערענץ אין סאן פראנציסקא און אויך פוילן וועלכע איז נישט דארט געווען אבער האט אונטערגע
דער רעקאמענדאציע פון דעם זיכערהייט ראט און נאר נאכדעם וואס צוויי דריטל פון די מיטגלידער א
אפן צו סיי וועלכן לאנד וועלכע שטיצט די נאבעלע מיסיע פון די פאראייניגטע פעלקער און איז גריי
טשארטער.

אין די ערשטע יארן נאך איר גרינדונג איז די יו-ען דאמינירט געווארן דורך די מערב וועלט לענדער או
שטאטן. די סאוויעט פאראיין איז געווען די איינציגסטע מיטגלידער וועלכע האט געהאט א וועטא רע
באלאנס אויסגעגליכן ווען צענדליגער נארוואס זעלבסטשטענדיגע לענדער אין אזיע און אין אפריקע הא

די צאל מיטגלידער האט זיך געדאפעלט אין יענע יארן און די נייע מיטגלידער האבן אריינגעברענגט נ
צופיל מאכט און די יו-ען גיט זיי נאך צופיל מאל. אלס רעזולטאט האבן די צענדליגער קליינע לענדער
געמוזט אנהייבן נוצן איר וועטא רעכט אפצושלאגן זייערע געדאנקן און פאליסיס.

אן אינטערעסאנטער טויש האט זיך אפגעשפילט אין די מיטגלידערשאפט פון די יו-ען מיט די מיטגלי
אין 949' און די נאציאנאליסטן וועלכע האבן געקעמפט קעגן זיי זענען אנטלאפן אויפ'ן טייוואנער אינז
כינע האט אבער קיינמאל נישט איינגעזען טייוואנ'ס זעלבשטענדיקייט און רעכנט איר אלס איינע פ
אנגעהאלטן זייער מיטגלידערשאפט אין די יו-ען רעפרעזענטירנדיג גאנץ כינע.

די נייע קאמוניסטישע כינעזער רעגירונג האט זיך באלד אנטקעגן געשטעלט און געפאדערט די יו-ען
פארשטייט זיך אז טייוואן האט נישט מסכים געווען אבער עווענטועל האט כינע געוואונען די קאמף
האט באלד דערנאך געפאדערט א באזונדערע מיטגלידערשאפט אבער כינע אלס א גרינדער מיטגליד
קען נישט באקומען א באזונדערע מיטגלידערשאפט.

די יו-ען האלט זיך אויף פון די געלטער וועלכע די מיטגלידער לענדער באצאלן יערליך. יעדע לאנד
יערליכע אפצאל פארלאנגט די יו-ען באזונדערע פאנדן ווען זי פירט אן א שלום מיסיע. געוויסע לענדע
די פאראייניגטע שטאטן איז דער גרעסטער ביישטייער צו די יו-ען געבנדיג 22 פראצענט צו דער ארגא
פראדוקטן.

אינטערנאציאנאלע השפעה

די אינטערנאציאנאלע השפעה פון די יו-ען איז שטענדיג געווען אנדערש און האט געהאט גוטע און ש
געהאט קיין ווארט אין ערגעץ ווייל די רייץ צווישן די פאראייניגטע שטאטן און די סאוויעט פאראיין ה
יענע צייטן האט זיך די יו-ען אפגעגעבן מיט אנדערע מיסיעס ווי העלפן דריטע וועלט לענדער און די
האט די נייע רוסישע רעגירונג איבערגענומען די מיטגלידערשאפט אין די יו-ען און די ארגאניזאציע הא

די שלום מיסיעס פון די יו-ען איז די נישט-אגרעסיווע וועג וויאזוי צו באהאנדלן קריזיסן צווישן לענדער.
שיקן מיליטערישע כוחות צו א פאראייניגטע מיסיע אין וועלכע די טרופן וועלן אבזערווירן די קאנפליק
אויפבויען א קאמיוניקאציע, באטראכטן און העלפן אויספירן פייער-אפשטעלן, אנפירן מיט דעמאקרא

די שלום טרופן וועלכע ווערן געשיקט אין יו-ען מיסיעס ארבעטן אלס נוטראלע סאלדאטן וועלכע ק
אפערירט אונטער יו-ען קאמאנד. שלום טרופן ווערן נאר געשיקט אויב די לענדער אינעם קאנפ
באוואפנט און פארן ארום מיט ארמאר טרעקלעך אבער נישט קיין טאנקן אדער אנדערע שווערע א
זייער נוטראלקייט אדער אויב פייער-אפשטעלן צעפאלן און זיי בלייבן אינדערמיט דעמאלט קענען
אומגעברענגט געווארן אין די פארגאנגענהייט דורך פיינטליכע פייער.

אין די יו-ען'ס טשארטער ווערט גארנישט דערמאנט וועגן שלום טרופן אין זייערע מיסיעס. די געדאנ
ענגלאנד, פראנקרייך, און מדינת ישראל האבן אטאקירט עגיפן. דורכאויס דער קריזיס האט דער קא
מיניסטער פון קאנאדע) פארגעשלאגן א געדאנק פון שיקן א פאראייניגטע מיליטערישע שלום כוח א
שלום טרופן האבן טאקע שטארק מצליח געווען דורך מאכן פשרות און האבן באוויזן ארויסצוטראגן
פרידליכן וועג. מיט דעם געלונגענעם מיסיע איז דער קאנצעפט פון שלום טרופן געבוירן געווארן.

פון דארט און ווייטער האט די יו-ען מערערע מאל געניצט שלום טרופן פאר אירע מיסיעס און האט א
אמעריקע, די איראן-איראק קריג, און אין די צענדליגער קאנפליקטן אין אפריקע. די יו-ען פארמאגט (
וועלט אנגעהויבן פון אזיע, דער מיטל מזרח, מזרח אייראפע, און אפריקע.

נישט אין אלע מיסיעס האט די יו-ען מצליח געווען און זי האט טיילמאל געליטן דורכפעלער ווען זי האט
די מיסיע. אזעלכע דורכפעלער זענען פארגעקומען אין אפריקע און שפעטער אין סאמאליע וואו די יו
שטאטן פאר הילף צו פארכאפן דעם פירער פון די קלען גרופע וועלכע האט איר אטאקירט האט
אינאיינעם האבן געמאכט פליטה פון דארט און די ציווילע קריג האט זיך צוריק אנגעצינדן.

נאך א דורכפאל איז געווען אין יוגאסלאוויע וואו די יו-ען האט פארמאגט א ריזיגע צאל שלום טרופן א
דורכגעפירט א מאסן שחיטה אין דעם שטעטל סרעברעניקע וועלכע איז באצייכנט געווארן דורך
צוזאמענגעפאלן און איז ערזעצט געווארן דורך א מער אגרעסיווע מיליטערישע כוח אנגעפירט ד
פאראייניגטע שטאטן.

די לעצטע יו-ען שלום מיסיע איז אין קראפט אין אפגאניסטאן וואו די שלום טרופן העלפן פארזיכערן
קעגן טעראריזם.

אנדערע יו-ען מיסיעס

אויסער ברענגן שלום אין מיליטערישע קאנפליקטן האט די יו-ען אויך א רייע וויכטיגע מיסיעס אויף ו
זענען צעטיילט צו 4 הויפט מיסיעס וועלכע זענען: עקאנאמישע אנטוויקלונג, גלאבאלע סביבה, מענטש

עקאנאמישע אנטוויקלונג

די יו-ען אפערירט אונטער דעם פרינציפאל אז אויב מען וועט העלפן ברענגן א בעסערע עקענאמיע א
פארמיידן קאנפליקטן. די יו-ען גיט אויס א גרויסע טייל פון איר בודזשעט פאר עקאנאמישע אנטוויק
געלטליכע שטיצע.

גלאבאלע ענווייראמענט

די צווייטע וויכטיגסטע יו-ען מיסיע איז די וועלט'ס ענווייראמענט וועלכע ווערט געזארגט דורך די יו-
העלפן. די יו-ען האט דורכגעפירט 3 גרויסע קאנפערענצן אין וועלכע זי האט אויפגעקלערט די וועלט
אירע פראגראמען וועלכע זענען געצילט צו פארבעסערן די גלאבאלע ענווייראמענט.

מענטשלעכע רעכט

נאך א הויפט ציל פון די יו-ען איז צו קוראזשירן און פארשלאגן מענטשלעכע רעכט אפגעזען וועלכע ס
און רעליגיע אלע האבן אייניגע רעכט צו יעדער זאך וואס אנדערע האבן. די יו-ען איז זייער שטרענג מי

וואפן קאנטראל און אנטוואפענונג

כדי צו איבערצייגן די וועלט איבער וואפן קאנטראל און אנטוואפענונג האלט די יו-ען ספעציעלע קאנפ
פון אנטוואפענונג.

נאך די ערשטע גאלף קריג האט די יו-ען גענומען א הויפט ראלע צו פארשטארקן א זיכערהייטס רא
פארניכטיגונג וואפן. סאדאם כוסעין האט אין אנהויב קאאפערירט מיט די יו-ען אינספעקטארן און הא
ארויסגעווארפן די אינספעקטארן און אפגעזאגט די יו-ען פון אריינטרעטן אין אירע פאבריקן.

די יו-ען האט דאן אדאפטירט א רעזאלוציע וועלכע האט געווארענט כוסעין מיט ערנסטע קאסעקו
אריינגעלאזט די אינספעקטארן אבער כוסעין האט געמאכט שפאט פון זיי און יעדע שטיק צייט האט נ
דאס גענומען ערנסט און האט געלאנטשט א פולע אינוואזיע אין 03' וועלכע איז נאך נישט געקומען
מאכט.

צוקונפטע פערספעקטיוון

ווי באקאנט האט די יו-ען אין די פאראייניגטע שטאטן געהאט א לאנגע רוגזה אין די 80'ער און 90'ער יא
יו-ען און אירע מיסיעס ווען די ארגאניזאציע איז צו גרויס און אומגעלונגן. צודעם איז צוגעקומען די יו-
גרויסע פראגע אויף די גאנצע עקזיסטענץ פון די יו-ען און טייל רעגירונג אפישעלס האבן אפען קריטיקיו

אין דער זעלבער צייט איז אנגעקומען שווערע עקאנאמישע צייטן און אמעריקע האט מער נישט געקנ
חוב שוין געהאלטן ביי 1.5 ביליאן דאלאר און קאנגרעס האט געשטימט צו אנהייבן צאלן קלענערע געל
ארגאניזאציע.

דער יאר '96 איז געווען די שווערסטע יאר פאר די יו-ען ווען אירע מיסיעס האבן זיך געמערט און די ב
נישט געקענט אדער נישט געוואלט באצאלן צוליב פאליטישע סיבות. די יו-ען איז געשטאנען פאר א צ
געראטעוועט דעם מצב דורך שניידן די קאסטן און אפעלירן צו די לענדער צו באצאלן זייערע חובות.

אינעם זעלבן יאר האט אמעריקע זיך פארטשעפעט אויף דעם דעמאלטדיגן יו-ען סעקרעטאר באוטר
געווען דערקעגן.

גאלי איז ערזעצט געווארן דורך דעם שווארצן קאפי אנאן וועלכע איז געשטיצט געווארן דורך די פארא
פון אמעריקע און די רעגירונג האט לכבוד דעם געגעבן א שיינע סומע געלט צו דעקן אירע חובו
פאראייניגטע שטאטן. אבער די פריינטשאפט האט געקראכט אין 2003 ווען אמעריקע האט אינוואז
אזעלכע לענדער ווי פראנקרייך, דייטשלאנד, רוסלאנד, און כינע האבן דאס שטארק קריטיקירט מיט ד
און צוטרוי.

טראץ די שוואכע פריינטשאפט מיט די פאראייניגטע שטאטן שאצט מען אז די יו-ען וועט צוריקגעווינ
וועלט'ס קאנפליקטן און אויספירן אירע אנדערע מיסיעס.

פינאנצירן

די הוצאות פון די פאראייניגטע פעלקער ווערן פינאנצירט דורך ביישטערונגען—געשאצט און וואולטע
בודזשעט און שטעלט אוועק די ביישטייערונג פון יעדן מיטגליד. דער מאקסימום וואס איין לאנד דאר
גאנצן בודזשעט.

זעט אויך

- וועלט געזונט ארגאניזאציע

וועבלינקען

- פאראייניגטע פעלקער וועבזייטל (http://www.un.org)

געגומען פֿון "https://yi.wikipedia.org/w/index.php?title=פאראייניגטע_פעלקער&oldid=593957"